

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden a kiadóhivatalban, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kiadóhivatal:
CIRNER J. JÓZSEF
pap-nyágykereskedése, hova az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

Előfizetési feltételek:
helyben a kézhez fordva vagy vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
□ centiméterenként 3 kr.
Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek. Bélyegdíj 30 kr.
Nyilttér sora 20 kr.

Magyarok. Románok.

Dr. Moldován Gergely könyve.*

A „Memorandum pör“ beveződött az esküszék előtt, De amint megvolt a pör anyaga különböző alakban a tárgyalás előtt, úgy megmarad az agitatorok soha ki nem fogyó fantasiája folytán a tárgyalás után is. Ezt tudja, látja és érzi a mi erdélyrészi társadalmunk, mely most heteken keresztül ki volt téve a zürzavaros hírek és mozgalmak éppen nem lélekemelő hatásainak.

Dr. Ratiu, Lucaci, Coroián stb. urak — amennyiben nem fogják Brote példáját követni, beülnek majd Vácra, Szegedre, — de azért bőséges számban fog akadni követőjük az általuk egyidőre elhagyandó agitatio terén. Ezt tudva, és tekinteten kívül nem hagyva, — nagy és fontos feladatok várnak közigazgatásunkra, igazságszolgáltatásunkra és társadalmunkra. Igen, a kérdés annyira fontos mind politikai, mind társadalmi szempontból, hogy ezzel foglalkozni kell minden öntudatosan gondolkodó, hazafias érzelmű embernek, ki a nemzetiségek közti békének s a józan haladásnak igaz barátja.

A román nemzetiségi ügy legújabb, zajos tüntetésekkel kezdett, elég súlyos büntetés kimérésével végződő fejezete egybeesik az egyházpolitikai reformok óriási érdeklődést keltő kérdésével. A politikai és egyházpolitikai téren fellobbant szenvedélyek lángja csapkodja láthatárainkat s együttesen hatva a kedélyekre, nem csodálható az általános izgatottság, mely különös rémhírekkel mintegy erőszakosan fokozva, sokszor komor gondot ad, néha pedig bosszúságra gerjeszti a körülményeket ismerő és hidegen fontoló embert.

Ily körülmények között mindenki keresi az orvosszert, a bajokat elhárító bölcsességkövet. Gondolkozik a politikus s a társadalmi élet embere egyaránt. Ezalatt a csendőrök kétszerezett

* Magyarok. Románok. (A nemzetiségi ügy kritikája.) Irta dr. Moldován Gergely a kolozsvári egyetem nyilv. rendes tanára. Kolozsvár. Ára 1 frt. Kapható a szerzőnél.

számban teljesítik nehéz szolgálatukat, a katonaság éles tölténnyel ellátva készen áll minden pillanatban oda menni, ahova rendelik. A jámbor nép pedig szívesen kapálna s végezné nehéz keresete egyéb munkáját, ha a papsa kántor nem találna szükségesnek minduntalan vezetőül tolni fel magát s kereszties hadjáratot prédikálni a békés nyugalom és esendes munka ellenében. Még jó, hogy több gazda tótokat hozatott a nagy munkaidőre, mert így nincsen egészen függővé téve a földjét rosszul mivelő felizgatott oláh napszámostól, hanem némi versenyt fejthet ki az olésó gabona és drága napszám idejében.

A politikusok teendői felől lapunk természetesen nem szólhat, csak azon biztos reményünket fejezzük ki, hogy a muttak tanulságait fel fogják használni. De ugyanezen tanulságokat kell, hogy felhasználja a társadalom is s ezen szempontból ajánljuk olvasóink kiváló figyelmébe dr. Moldován Gergely könyvét.

Elégé sajnós, hogy csak egy Moldován Gergelyünk van. Tanult, okos, gondos, megfigyelő jó hazafi, ki szereti nemzetiségét, s mert szereti — félti is. Lelke mélyéből meg van győződve, „hogy a magyar és román, bár fajilag egymástól különbözik, de a közös érdeknél fogva egymásra van utalva, szeretniök kellene egymást, egymást megértve támogatniök, jóban és rosszban együtt kellene érezniök. Meg van győződve, hogy a magyar nemzet pusztulása a román állam pusztulását fogja maga után vonni; s még is — folytatja — a két egymásra utalt nép, a helyett, hogy egymást megértve, egymást megbecsülnék, vad gyűlölettel törnek egymásra; érdekeik ellentétbe állítva, mintha nem egymás támogatása, hanem egymás megsemmisítése volna a cél, mintha nem természetes barát, hanem mindkettő esküdt ellenség volna. Pedig közös ellenségünk van: a pánszlávizmus, mely a román államiságot harciba taszította a mi államiságunk ellen; a belső fejlődés, erőgyűjtés, kitartó áldásos munka helyett, a két államot egy áldástalan sorvasztó tusába látjuk beletaszítva. A cél a két állam megsemmi-

sítése. Ebből a czélből külső ellenségeink egyfelől nemzetiségeinket biztatják, a pánszlávizmus pedig másfelől a román közvéleményt tartja lázban ellenünk. A fegyver, melyet a magyar állam ellen a románság kezébe nyomnak, igen hatalmas: az az ideál, a melyért minden román rajong: az összes románság egyesülése. Mézzel szokták megfogni a legyet, A magyar nemzeti államtól függ a román nemzeti állam fennállása, a mely pillanatban ez megsemmisül, I. Károly király koronája többé biztosítva nincs!”

Moldován keserű igazságokat mond nemzetiségének, de nekünk magyaroknak is. Az a mi véleményünk, hogy a kezünkben levő hatalommal elővigyázattal, a keblünkben levő szeretettel pedig hathatósabban kell élnünk. Tény, hogy a magyar társadalom csak is magát tekintette elsőnek, melynek igényeit, szükségait ki kell elégíteni. Az oláhságra nem sokat, mondhatni semmit se gondolt. Azt vélte, hogy szabadság van ugyanis a hazában az 1848. évi törvények folytán, boldoguljon mindenki, a hogy tud. Ugyan ki gondolt az oláh iskolákkal s a szegény tanulókkal ott a falukon? Ki nézett a pópá után, hogy mit csinál? Hivta-e valaki a pópát saját uri házához? Senki, mert hiszen ott volt a mi rongyos iskolánk, a mi szegény, kérges tenyerű papunk, először arról kellett gondoskodni. Igaz, de sokkal több faluban van oláhság, talán pár jó szó a maga idejében többet használt volna s többet használna ezután is, mert ha nem törődünk velük, ha nem ismeretjük meg a magyar szellemet, a magyar művelődést, a magyar tudományosságot, ha iskoláinkban lenézni hagyjuk a szegény, de igyekező oláh fiut, akkor még sok Memorandum-pörünk lesz, az ily pörök pedig sok oly kellemetlenül izgató napokat szereznek, mint a mostaniak. A magyar állam kormánya tegye meg a magáét, de egyidejűleg a magyar társadalom is kezdje meg erőteljesen munkáját: a hazafias és humanus szellem terjesztését.

TÁRCZA.

Galamb és csalogány.

(Elbeszélés.)

Werner Gyulától.

Szive át volt löve, mikor az ajtót rátörték. Semmi kétség sem forgott fenn arra nézve, hogy itt öngyilkosság történt. Kezei még görcsösen szorongatták a haláladó esövet. Halvány szép arca a vánkásra volt borulva s szétbomlott haja a szőnyeget sepepte. Előnyösen volt öltözve; hajában sötétvörös rózsza. Legelegánsabb cipőit vette fel s a legjobb szabású ruháját. Mellette nyitva állt illatszeres üvegcséje. Bizonyára arról akart gondoskodni, hogy a belépő ne érezze erősen az átható vérszagot.

Feltűnően és szépen halt meg, úgy a mint élt. A szívbe, melynek édes viharai annyira boldogították, melybe annyi szerelem tudott beférkőzni — a szívbe egy golyó: szép halál.

Oly helyen, a hol mindenáron szemet kellett szurnia, nyitott levelet hagyott. A levél egy férfi bucsu levele volt. Az egész város ismerte viszonyukat s erkölcsös népe elítélte, keményen megszólta őket.

Szép volt s a szerelemben szerencsés — két fontos ok arra nézve, hogy rágalmasz s gyűlölség tegyék göröngyössé életját.

Most fejüket csóválták a kegyes emberek s kezüket csapkodták. Lábuhegyen jártak és suttogva beszéltek. Nem akarták háborgatni a holtat, a kit az életéből kiűzték a tiszta erkölcsök érdekében.

Mert a fiatal szép asszony, a ki megölte magát — megrontotta az erkölcsöket. Még a verebek is tudták, hogy átkozott szemével elcsábított olyan férfiakat kikre hiába vetették ki halójukat — az erkölcsös asszonyságok.

Kivánságtól s felindulástól égő arcuk a halott felé fordítva, oly gondolatot árult el, mely még most is dühösökké tette őket. Szép, még a halálban is szép — dűnyögék kedvetlenül.

A levelet sikerült elcsennem. Az elmondandó történetnek mintegy előbeszátásaként, olvasóim tudomására hozom egész terjedelmében.

Budapest, 18... november 7.

Asszonyom!

Legutóbbi levelemben, melyre válaszolni kegyes volt, én nem az orvost gondolám. Lehet, hogy más valakit; de legyalószínűbb, hogy a bizonyíték általánossággával beelégedve, nem kerestem a személyt, kit véletlenül kezembe került sorai illettek. Bántam is én, miy kéz faragta a nyilvesszót, mely szívemet átlötte.

Hogy ön asszonyom levelem miatt agyban fekvő beteg lett, szivemből sajnálom. Kedvem volna megőlni magamat, a miért önnek ily bánatot okoztam. Az a három nap, mely alatt — állítása szerint — gyilkos lázban feküdt, megérdemelve egy életet.

Ön ezt költői tulzásnak fogja mondani, pedig e becslés igen ravasz. Mert mit ér az ilyen elhibázott, legszebb kincsétől megfosztott élet, mint az enyém, melyet önnek három rossz napjáért kárpótlásként ajánlok?

Igazan van asszonyom, mikor korhol s megvet

azért, mert szerelmünket nyilvánosságra hoztam. De lássa, e különben jellemtelen és nyomorult eljárás némileg menthető leszen, ha a formát (egy költői mű formáját tekintjük, melyben ezt tettem).

Századok óta ezt tették a lángelmék, költők s bálványozott irodalmárok — de ők fényes diadalokat arattak e szent gyónásaikkal. A nemzedék, mely megróttá őket s szerelmükre gunyt és átkokat kiáltott, nincs többé; de a munkák, melyekben szerelmük története megörökítettik, ezeknek képezi gyönyörét ma is. Hány bálmulja stíljök bájait, rajzaik frissességét s a nemes hangulatot, mely rajtuk átvonul.

De mit mondjon ön asszonyom, ki csak a jelen kellemetlenségét érzi s le kell mondani ama nagy és fényes elégtételről, hogy a könyv, melyben szerelmünk dicsőítve van, túléli a kávézenikéket, a kik azt disztelen gunnyal s gyalázással illették?

Tehát nem Nándor, a szerelmes itt a nyomorult, hanem Nándor a — költő...

„Elmult, elmult, mint egy szép álom“, mondja ön s ezzel eljutottam levelem legnehezebb pontjára.

Az első rögöknek dűbörgése, melyek az eltemetendő koporsójára hullanak, legmeghatóbb s legfájdalmasabb. Ennek rója fel, ha itt izetlenül s erőtlenné válok.

Mert már dűbörögnek az első göröngyök eltemetett életűdvöm koporsójára, már hallatszik a kisérők hevesebb zokogása. Már kezdődnek a kéztördelések s én nem tudom kisírni magamat. Esztelen góg s czéltalan kevélység ez, de nem tudom s nem akarom.

Az ön levele remekmű. Soha nő nem forgatta job-

Kossuth Ferencz köszönete.

Turin, 22. május 1894.

Alsó-Fehérvármegye tisztelt alispánjának
Nagy-Enyed.

Méltóságos uram! A mély gyász, melybe öcsém és én borultunk a minket ért nagy csapás után, és e gyászból eredő körülmények, nem engedék, hogy hamarabb kifejezhessük halás köszönetünket azon nagy megtiszteltetésért, melyre minket Alsó-Fehérvármegye részvét iratával méltatott.

Méltóságod nagy ékesszólással megírja, hogy hazánk történelmének tanulságai lelkesítik önöket is; e lelkesülés új tanulság és biztosíték arra, hogy a Magyar ezentul maga fogja megalkothatni történelmét.

Erre erőt, megifjadt erőt, a boldogultnak alkotásai adtak a hazának, mint ahogy az ő szelleme adott bátorságot és elhatározást a vésznapokban; az ő kétvilágrsztr meghódító tevékenysége adott reményt az elnyomás éveiben, és az ő fáradhatlanul hatalmas fenyegetései birták az önkény heivét azon megokulásra, melyből a haza jelene termett.

Ő hazájának élt, hazájáért szenvedett, hazájában hitt, és jövőjében remélt, multját pedig megőrizni igyekezett gondos gyengéd kezekkel.

Az ő egyetlen jutalma a nemzet szeretete volt; az is csak akkor nyilvánult oly egyhangulag, mint a milyenne péld a történelemben, midőn ő nem vehető többé át a szent jutalmat, s a nép áldását többé nem az ő ősz fejére, de sírhalmára küldi.

A legmélyebb tisztelettel

Kossuth Ferencz.

Számoljunk előre a veszedelemmel!

Nagyenyed város polgarai jól tudják minden részletezés nélkül is, hogy mi a jelentősége annak, ha nagy veszedelem készületlenül lép meg egyes embereket vagy épen az egész polgárságot. Megáll akkor a gondolkodás; elszibbad az erő; s a védtelenség és elhagyatottság érzete a bizonytalanság, hogy nincs erőnk a pusztulás veszedelmével szembeállani, megbénít minden működést. Számoljunk előre a veszedelemmel! Ez adja meg a biztosság érzetét. Csak az erők felkészítése és egyesítése képesít a sikeres küzdelemre.

Itt első sorban bár nem kizárólagosan az elemekkel való küzdelemre gondolunk. Városunk néhány lelkes, ifju tagja nemes elhatározással vette kezébe egy szerföltött szükséges, de már-már haldokló egyeletünk ügyét. Két hét óta éjjet-napot összetéve fáradnak a tüztöltő-egyesület életre ébresztésében. Ha érezzük, hogy ez a törekvés nemes, lovagias; ha érezzük, a mit éreznünk kell, ismerve a vezetők nevét, hogy ez a törekvés kizár minden politikát és személyi érdekét: támogassuk polgártársak tőlünk telhetőleg az ők működésüket.

A tüztöltői intézménynek használható ifju erőkre van szüksége, a kik czéljára szivesen ajánlják fel testi erejüket és készséggel alárendelik magukat a fegyel-

ban a tollat önnél. Megindító egyszerűség, fenséges mérséklet, oly mela báj ömlik el minden során! Csodás érzéke a szép iránt, korlátok közt tartá a keserűség erősebb kitérésit s a finom, nemes nyelvezet feltűnőleg elüt az ily levelek szenvedélyes, éles modorától. Mint a lenyugvó napnak végső, teljes fényerejű tekintete a már árnyba boruló földtekén...

Őn meg akarta mutatni, mit vesztettem önben. Levele olyan, mint India ama bámulatos özvegyei, kik legszebb öltönyeikben, összes ékeiket magokra aggatva lépnek a máglyára, hogy meghaljanak.

Asszonyom, ön temetési pompát fejt ki leveleiben. Szerelmének hült tetemei fölé dus aranyozásu, becses emlékoszlopot emelt, de annak csucsára nem tette fel az ég felé mutató angyal alakját, a ki azt hirdeti: feltámadunk. Pedig eszébe fogok én még jutni asszonyom, a mint ön szivem minden mozdulatában bent van most is...

A mi gyanuját illeti, — esküszöm — alyptalan. Ami vádját illeti, — hogy megáltam volna s azért „fufutottam meg.“ — Ez csak képzelődés.

Isten önnel. Angyal Nándor.

A szóról- szóra lemasolt levél tehát befejezését képezte az itt hiven visszaadandó szerelmi történetnek. A történet, melyre szives figyelmüket kérem, a következő:

I.

Uthajlásokból, sövény és bokrok megöl előugráló zsványok gyanánt rohant rájuk a szél, a vihar kengyel-futója. A fenyvesek remegtek és szanaszét repült a szomszéd réten a még összegyűjtetlen illatos széna. Feeskék, mint nagyobb fajta hópihék szállingóztak a szélben. Az uton porfellegek forogtak szédítő táncban. A mosolygó égbolt derűtségét rozsdás, kellemetlen szürkeség váltotta fel, amint valamely szép arc eltorzul hirtelen indulattól. (Folyt. köv.)

mezésnek. De e mellett anyagi támogatásra is van szüksége; hogy eszközöket szerezhessen s az egyleti adminisztráció fenn ne akadjon. Ezen két irányban kérjük városunk polgárainak támogatását ezen nemes és felette szükséges intézmény számára.

Június 17-én az egyesület ünnepélyes közgyűlést tart, melyen jubiláris tüztöltők a szolgálati érdemmel fognak kitüntettetni. Utána pedig nyári multság lesz, melynek jövedelmét a felszerelések kiegészítésére óhajtják fordítani. Kérjük városunk intelligens polgárait, hogy a működő tagok létszámának emelésével, vagy alapító és pártoló díjak fizetésével és a nyári multság sikerének biztosításával segítsék új erőre emelkedni ezen fontos intézményt, melyet egyéb városainkban mindenütt a közönség általános érdeklődése szokott kísérni.

VEGYES HIREK.

— Az „Urnapi“ isteni tisztelet nagy közönség részvételével történt meg, melyet a „Dalkör“ Borsay Samu vezetése alatt kiváló szépen előadott vallásos énekek előadásával emelt. A ünnepi szónoklatot tiszt. Szikra Antal ur tartotta. A körmeneten szintén nagy közönség volt s a honvédség Foglár százados vezénylete alatt tette meg a szokásos üdvölvéseket.

— Török Ferencz altábornagy, a m. kir. esendőség főparancsnoka f. hó 26-án városunkban időzött s innen Gyula-Fehérvárra. Abrudbádyára utazik a esendőr állomások megvizsgálására.

— Gr. Bethlen Géza volt Bethlen főiskolai főgondnokot, ki ezen tiszteről az egyházkerületi közgyűlésen lemondott és lemondását, igen helyesen, a viszszavonásra tett felhívásra sem vonta vissza, most néhány tulbulzó ismét megnyerni erőlködik. — Már az is egy esodlatos fonákság, hogy lehessen valaki főgondnok, vagy tanár oly intézetnél, melynek ősi hagyományával feladataival folyton ellentétben áll, de hogy még tün-tessenek is különös szerencsétlen eszméjük érdekében, valóban különös tapintatlanság. Vannak Istennek hála vármegyénkben tekintélyes férfiak, kik méltók a főgondnoki és gondnoki állásra és méltóbb örökössei az őseinknek; tessék az intézet gyengülő hírneve helyreállítására érdekében inkább azokat megnyerni.

— Dr. Moldován Gergely egyetemi tanár érdekes és igen alkalomszerű brochürjét: „Magyarok és románok“ ajánljuk t. olvasóink figyelmébe, magyaroknak és románoknak egyaránt. Jó lesz megérteni és megszívnelni hazafias és okos észrevételeit.

— A Bethlen-főiskola előljárósága jövő tanévre rektor professorrá Nagy Lajost, gym. igazgatóvá — miután Szilágyi Gyula tanár vonakodott elfogadni — Váro Ferenczet választotta meg; a gazdasági ügyek ellenőrzésével Bartha Zsigmond tanárt bizta meg.

— Községjegyzői vizsgát jó sikerrel letették Fekete István, Mózes Ede, Szalánczy Dénes. Miután az illetők általános szép képzettséggel is bírnak, ajánljuk őket városaink és községeink figyelmébe.

A „Memorandum“ per valahára beveződött. F. hó 25-én délután mondta ki a törvényszék az ítéletet 14 vádlott felett, miután 4 vádlottra az esküdszék nem mondta ki a bűnöst. Elíteltettek: Lucaciú László 5 évre, Comtia Demeter 3 évre, Corvianu Gyula 2 év 8 hónapra, Barczian Dániel, dr. Miháli Tivadar, Patitia Rubin, Damide Geraszim egyenként 2 év és 6 óra, dr. Ratiú J. és Vilicsiu M. 2 ére, Szuciu Aurél 1 évre 6 óra Pap György 1 évre, Román Dénes és Krisztea M. 8 óra, Barbu Fabricius 2 havi államfogházra.

— Az oláh mozgalom a pópák és tanítók szerencsétlen izgatásai miatt nagyon lassan csendesül. Abrudbánya, Verespatak, Zalatra magyar lakossága most kezd felriadni. Benedekből Tövisre futottak, mivel f. hó 21-én Gy.-Fehérvárt megtartani szándékol, de elmaradt gyűlésre a havasról több száz ember érkezett oda. Gy.-Fehérvárra, 5—600 ember ment be, miután azonban a gyűlés megtartható nem volt, a esendőrök eloszlatták; itt a katonaság is készen létben volt s Csató alispán is megjelent. Balásfalva és környéke az ott levő katonaság felügyelete alatt csendesen van. Az eddig csendes maros-ujvári járást is felzaklatták a pópák. Szt.-Benedek és Hari határában, félre eső helyen tartottak értekezletet, de a f. hó 23-ra Szt.-Benedekre hirdett gyűlés elmaradt, amit pedig lkrich főszbíró várt 10 csendőrrel. Helyes volna lovassendőrök rendszerezése és egy osztály lovasságnak elhelyezése. Reméljük, hogy az ítélet kihirdetése után a kedélyek lefognak csillapulni, a többit megteszik az állam, a társadalom s a józan ésszel bíró románok.

— Az adózó közönség figyelmébe. Felhívatik Nagy-Enyed város adózó közönsége, hogy az 1894-ik évre a már végérvényesen megállapított házbér és házosztály adó kivetési lajstromot, a mely a városi adóhivatalnál 8 napi közzemlére téve, megtekinteni és a netaláni sérelmes tétel ellen felfolyamodásait a kellő időn belül a helyi m. kir. pénzügyigazgatóságához benyújthatják.

— A nagyenyei Önkéntes Tüztöltő-Egyesület, 1894. június hó 17-én, kedvezőtlen idő esetében 24-én a sétatéren saját pénztára javára jótékonyczélu nyári táncmultságot rendez. Személyjegy ára 60 kr. Családjegy 1 frt 20 kr. Jegyek válthatók Papp János úr gyógyszerházába és délután 4 órától kezdve a sétatéri pénztárnál. A multságot megelőzőleg d. u. 5 órakor a sétatér táncz helyiségén ünnepélyes közgyűlés, melynek egyetlen tárgya néhány régi tüztöltőnek kitüntetése lesz a főparancsnok által.

— A gazdák ijedelme a hesszeni légy, mely pár év előtt oly nagy pusztítást okozott, ismét fellépett. Tompaházáról láttunk gyönyörűen fejlődő gabonát erősen megtámadta. Sajnos, hogy még több helyen is előfordult. A gabona aratás után a föld gyors felszántása és a késő vetés az egyedüli ellenszer eddigéle.

— A nagyenyedi iparos ifjuság önképző és betegsegélyző egylete 1894. június hó 3-án a sétatéren jótékonyczélu zártkörű nyári multságot rendez, melynek tiszta jövedelme felerészben a Kossuth-szoborra és félrészben az egylet könyvtára javára fordítatik. Személyjegy 60 kr, három tagból álló családjegy 1 frt 50 kr. Jegyek válthatók Korbuly Bálint és Simalya Mihály urak kereskedésében és délután a pénztárnál. Kezdetet pont 4 órakor tarackzlövések fogják jelezni. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén a multság jövő vasárnap fog megtartatni. A ki vétségből meghívót nem kapott és erre igényt tart, sziveskedjék Dumai Albert urhoz fordulni.

— Gyümölcsstermelő közönségünk és gazdáink figyelmébe. 25.228. VII. 1. szám. Földmivelségi m. kir. miniszter. Valamennyi vármegye közönségének (Árva, Liptó és Zolyom kivételével.) A gazdasági gyümölcsnek aszalványá, borrhá és szeszé való feldolgozását és értékesítését a folyó évben is előmozdítani óhajtván, ez évben is ki fogok osztani részint ingyenesen, részint kedvezményesen áron aszaló kemenczék, tvábbá normandiai almabor készítő malmokat, sajtókat és kísérletre néhány Kriznic-féle szeszfőző kazánt. — Magánosok a Cavenille-féle aszaló kemenczét teljes felszereléssel 291 frt 50 kron, normandiai gyümölcs mel- (vám és szállítási kölcségek elengedése mellett) 70 frton, a Kriznic-féle pálinka kazánt 260 frton szerezhetik meg. Községek és egyleteknek hajlandó vagyok Cavenille-féle aszaló kemenczét ingyen is adományozni; továbbá a gyümölcs malmot és sajtót használatra is kikölesönözni, ha indokolt kérelmükkel még június hó közepéig hozzám fordulnak. Az aszalók, malmok felállítására és azok kezelésének gyakorlati bemutatására hajlandó vagyok szakközzegeimet a közönségnek minden külön díjazás nélkül rendelkezésre boesátani. Felhivom a czímet, hogy ezen intézkedéséről az érdekelteket azzal értesitse, hogy ezen ügyben felterjesztéseiket hozzám kellő időben tegyék meg. — Budapest, 1894. május hó 2-án. Bethlen. s. k. Ezen körrendeletet vármegyénk alispánja kiadta a polgármestester, főszolga-bíró uraknak a gyümölcs termelő községek és nagyobb gyümölcsstermelőkkel való közlés végett.

— Tanítók az ezredéves nemzeti ünnepen. Nagyszabásu nemzeti mű kezdeményezésének állott élére a Békésen megjelenő „Tanügy“ című közlöny. A ezél nem kevesebb, mint a magyar tanítóság impozáns és intelligens seregét írásban és képben bemutatni a magyar társadalomnak az ezredéves nemzeti ünnep alkalmából. Tanítók és tanítónők albuma lesz ez a hatalmas kötet, melynek kiállítását egyik kiváló fővárosi fényképészeti és chemigrafiai műintézet vállalta magára. A szerkesztésre a legelterjedtebb tanügyi lapok szerkesztősegeiből bizottság alakult, mely az ország összes tanítóságához felhívást intéz az iránt, hogy hozzá fényképek és életrajzok küldessenek be. Az album első füzetei már az ősi hónapokban megjelennek s az ezredéves ünnep megnyitására teljesen befejeztetnek. A „Tanügy“ szerkesztősege most arra kéri az érdeklődőket, hogy arczképük és életrajzuk beküldéséről mielőbb intézkedjenek. A jelentkezések után aztán előfizetés lesz hirdetve s az állami, községi és egyes felekezeti tanítók albumai külön csoportban is megrendelhetők lesznek. Örömmel üdvözljük e vállatot, mert a tervezetből már kitünik, hogy itt nem személyes hiúságok kielégítéséről, hanem arról van szó, hogy a magyar tanítóság egy impozáns kötetben legyen bemutatva a magyar társadalomnak s ezáltal tekintélyét nevelje.

K Ö Z G A Z D A S Á G .

„Fenerospor“ (peronospora viticola).

„Maga kárán tanul a magyar.“

(Folytatás.) (Példabeszéd.)

Recipe
A rézgálicot (kékkő — paetra de boi) megtöljük és mérsékelt melegvízben — 1 kl. rézgálicot 3 liter vízre számítván — feloldjuk (olvasztjuk) egy másik edényben az oltatlan meszet oltjuk be megegyeszer annyi vízben (ha nincs oltatlan meszünk, az oltott

6-Egye-
esetében
könyvcélú
a 60 kr.
p. János
e a séta-
u. 5 óra-
özgyülés,
ak kitün-

mész is jó, csak akkor 1 kilo oltatlan mész helyett 2 1/2 kilo vajszerű oltott mész alkalmazunk.) A mészoldatot jól felkavarván sűrűsítván megsűrjűk, nehogy olyan anyag maradjon benne, a mitől a permetező készülék piczi lyuka bedugul. Ezután a rézgálicz oldat (anyaoldat) a kellő arányt megtartva (47 lit.) vízbe öntjük be, s ha a mészoldat lehült teljesen — folytonos kavarással — keverjük a rézgálicz-oldathoz (és nem megfordítva).

A rézgáliczot csak fa-, réz- vagy agyagedényben oldjuk fel és annak kavaráshoz is csak faeszközöket használunk. Az így elkészített bordói keverék elállhat hosszabb időig is, csak használat előtt, illetőleg midőn a permetezőbe töltünk, mindig fel kell kavarni alaposan, mert azok a részek, melyek a peronosporára hatnak, leülepednek.

Most már mindent elmondtam. Ne mentse magát azzal, hogy nincs pénze, mivel beszerezze a gépet, anyagot. Ha tud venni a kisegítőből. — hogy Zsuzsika kisasszonynak batizruháat vegyen a nyárára, vegyen pénzt a „Vermorell“ permetezőre, meg a rézgáliczra is. Öntözze meg szőlőjét, s jótállók róla, (1894-ben ne számítson mert nincs fája) hogy 1895. őszén vissza fogja a szőlője fizetni a kisegítőnek a kölcsönt, lesz Zsuzsika kisasszonynak „nehéz szörűhaja“ télire, s a végrehajtó urnak is csak az utcán fog köszönni. Addig pedig csak hordozza valahogy annak a kis kölcsönnek a kamatját, mert nem nagy az enyedi kisegítőben (ez a conciliansabb — vagy ha jobban érti a legnobilisabb pénzintézet mindazok közt, a melyeket ismerlek).

— Igen szépen köszönöm, édes öcsém, hogy így felvilágosított róla, hiszen amint látom, nem olyan drága, sem nem olyan bajos, mint a hogy gondoltam; de hát megvallva az igazat, azt hittem, hogy csak afféle „uri fogás.“ Láttam, hogy B... úr meg öntözte a szőlőjét, s mégis kevés levél maradt a tőkén, foltos, fejletlen volt a gerezdje, szinte csak mind az enyém.

— Nézze, édes Maradi bácsi, beszéljünk értelmesen B. úr mikor öntözte meg a szőlőjét? Augusztusban, mikor már megvolt támadva a penészpor (igy is hívják) által és csak egyszer öntözte, az az öntözés megállította ugyan a levélhullást; de az elhullott leveleket vissza nem rakta. — Ez a baj. —

Háromszor kell azt a munkát megcsinálni. Először, május végén vagyis mikor a tőkének 50—60 cm. hajtása van; — másodsor, mikor nyulserét vagy borsó nagyságu a szőlőszem.

Akkor aztán Isten után várhatja, hogy megteljen a hordó.

— Igen de K. úr azt mondja, hogy ő soha sem öntözi meg a szőlőjét s még sem kopaszodtak meg a tőkái, a tavaly is szép termése volt, — mert ő trágyázta.

Igaz, de én megnéztem figyelmesen K. úr szőlőjét, a fája gyengébb volt mint a G. úr szőlőjének a ki maga idején megöntözte kétszer, fűrtjei nem voltak oly épek, szeme apró volt és nem eresztett elég levét. A trágya nem elég védelem. A mi szőlőink betegnek, azoknak orvosság kell előbb s ha meggyógyultak, aztán kell táplálékot adni.

Igy van az bátyám, ha elgyengül a hosszas betegségben az ember, hiába adnak töltött káposztát, — meg ráczürmöst, nem erősödik meg attól, csak ha meggyógyult az ember azután egyik gulyást és igyek birt.

— Na már ha olyan okos ember, sziveskedjék megmondani még azt is, hogy bátyám, az idősbb Maradi mit csináljon, mert az ő kis szőlőscskéi nem érdemlik meg, hogy gépet vegyen.

Olyan kis szőlőtulajdonosok álljanak össze 5—6-on, alig jut 3—4 frt egyre, s vegyenek közösen egy permetezőt s vegyék rendre a szőlőket, A mit nem lehet egynek — azt társulást utján — kell kivinni. A kinek pedig olyan kicsi szőlője van, mint a nemes Gergely bátyámé, az „Agyag“ dombon, — az aztán alig kerül egy pár krajczárba. Készítse meg a keveréket, vigye ki a feleségát, két uri leányát egy-egy tömött czirok seprővel, s presceljék jól össze vizsgálva a tőkeket, s meg látja, hogy őszire lesz annyi bora Gergely bátyámnak, miszerint a „nemesi sarjak“ nem kell hogy a csizma szárán járjanak, — hanem utdonat új csizmával jöhetnek az iskolába.

Még csak egyet akarok mondani édes Maradi bácsi.

— Mondja kedves öcsém, elhallgatnám délig, oly szépen beszél, mint akár a muzsika.

Azt akarok mondani, hogy a permetezést tiszta napfényes időben kell cselekedni, azért, mert annak az oldatnak rá kell száradni, tapodni a szőlő levelére, úgy lesz érvényes; míg ha nedves, esős időben csinálják, lemosná a viz az anyagot, ami aztán kár is és hátramaradás.

Hanem most, megengedjen édes Maradi bácsi, be kell mennem az iskolába, mert hát tudja, nemcsak néptanító vagyok, hanem iskolamester is. Hát ha a mig mi ilyen szépen elbeszélgettünk begyülekeztünk, a gyermekek. Ha még találkozzunk, beszéljünk erről, — mert tudom, hogy még talál addig valami ellenvetést, a mit nekem le kell disputálnom, mert tudok én mindenre kadenciát. Addig is gondolkozzék édes bátyám erről, megérdemli. Milyen pompás dolog volna, ha ősszel nem kellene a buzáját 90, a töröküzáját 45—50 kron el vesztegetni, hanem a mustját adná el 1.50—2 frtal vedrenként. Ennek évről évre folyton emelkedik az ára.

Igy ám, így: „Maga kárán tanul a magyar ember; de más kárán tanul az okos.“

M. Csúcs, 1894. márczius 17.

Szabó Gyula.

A trieszti általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) f. é. május hó 10-én tartott 62-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1893. évi mérlegek.

A zárszámadási jelentéséből látjuk, hogy a társaság életbiztosítási díjtartaléka 1893. évi december hó 31-én 39.757,609 frt 91 kr-ra emelkedett, míg kár- és nyeresémi részesülési tartalékok czimén 1.060.020 frt 07 kr. vezetettett új számlára elő. 1893. decem-

ber 31-én az érvényben volt életbiztosítási tőke összegek 162.807,627 frt 73 kr-ra emelkedtek; az életbiztosítási ágban az év folyamán bevett díjak 6.715,576 frt 28 krt tettek.

A tűz- és szállítmány biztosítási ágakban a díj- és illeték bevételek 10.388,780 frt 65 kr. volt, miből 2.729,196 frt 46 kr. mint díjtartalék és 996,191 frt 01 kr. mint kártartalék lett minden tehertől menten a a jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 29.399,787 forint 58 kr-ra emelkedett.

Károkkert az 1893-ik évben 9.302,328 frt 93 krt fizettek ki. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 262.401,706 frt 51 krnyi igen is tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kárterítési összegből hazánkra 49.265,865 frt 80 kr. esik, melyet a társaság 154,321 káresetben fizetett.

Az értékpapírok árfolyama ingadozása fedezetére alakított tartalék 1893. december 31-én 1.190,514 frt 23 krt tett ki, dacára annak, hogy a sorolás alá eső és a névértékükön beváltható értékpapírok csakis névértékükön vettek fel a mérlegbe, míg a nyereség tartalék alapszabályszerű mérvében, a részvénytőke fele összegében, s végre a kétéves követelések tartaléka 80,000 frttal feltartott.

A társaság biztosíték alapjai az ideai atutalások folytán 49.162,470 frt 81 krról 54.990,003 frt 34 krra emelkedtek és következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	8.747,260 frt 73 kr.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	3.909,510 „ 96 „
3. Állampapírokra adott kölcsönök	36,170 „ 92 „
4. Értékpapírok	34.450,046 „ 52 „
5. Tárca-váltók	528,064 „ 60 „
6. Folyó-számlák (Adósok a hitelezők követeléseinek levonásával)	1.214,319 „ 82 „
7. Készpénz az intézeteknél és bankoknál	2.429,628 „ 79 „
8. A részvényeseknek biztosított adósevelei	3.675,000 „ — „
	0. é 54.990,003 frt 34 kr.

Ezekből több mint 15 millió magyar értékre esik. Az elért 812,185 frt 13 krnyi tiszta nyeresémből a társaság osztaléklul részvényenkint 120 frtot aranyban, vagyis 300 frankot fizet.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó: CIRNER J. JÓZSEF.

Egész selyem, mintázott Foulárdokat

(mintegy 450 különböző fajban), méterenkint 75 krtól 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, kockás, esikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít postabér és vámentesen a privátmege rendelők lakására HENNEBERG G. (cs. kir. udv. szállító) s e l y e m g y á r a ZÜRICHBEN. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Egy bolti szolgál,
ki a magyar és román nyelvet birja, azonnal alkalmazást nyerhet Wokál János könyvkereskedésében.

Arankamentes löheremag
nagyszemű 100 kilója 76 frt, 5, 10, 25, 50 kilós zsákokban, államilag ólomzáróval.

Répamag
ugyanolyan árban, Alvinczen feladva, utánvétellel kapható
Gróf Teleki Arvéd
drassói uradalmában, u. p. Koneza.

6875—893.

tkvi.

Arverési hirdetmény.

A nagyedi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság által a kir. kincstárnak Rosnyai János s gyámoltjai, Petrucz Jánosné s gyámoltjai Petrucz Mária, Toma és Agnes elleni végrehajtási ügyében, végrehajtató kérelmére a végrehajtási árverés 42 frt 40 kr. tőke, ennek 6% kamata 7 frt 15 kr. végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 4 frt 65 kr. és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szenvedő Rosnyai János s kiskoru gyermekei: József, Petrucz Jánosné s kiskoru gyermekei: János és Gyuri, — továbbá Petrucz Mária Mária, Toma, Rachel és Agnesnek a maros-koppándi 7 számú telekjegyzőkönyvben A 1., 2., 4. és 7 rend sz. alatt foglalt ingatlanaira 366 frt megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés 1894. évi június hó 15-ik napján délelőtt 9 órakor Maroskoppándon fog megtartatni.

Árverezni szándékozók végrehajtató kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben letenni.

Vevő köteles a vételért az árverés jogerőre válta után 3 egyenlő részletben 15, 30, 60 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt a nagyenyedi kir. adóhivatalnál, mint bírói letéti pénztárnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság mint telekkönyvi hatóságnál és Maroskoppánd község házánál megtekinthetők.

A kir. járásbíróság mint tkkönyvi hatóság.
Nagy-Enyed, 1893. december 24-én.

Csernátoni Vajda Péter.
járásbíró.

Ingóságok haszonbérbe adása.

A n-enyedi ev. ref. Bethlen főiskola.

Diód—tővisi (188 hold 705 nsz. öl) évi 1000 frt kikiáltási árral.

Henningfalvi (373 hold 785 nsz. öl) évi 3240 frt kikiáltási árral.

Maros-décsei (260 hold 599 nsz. öl) évi 2560 frt kikiáltási árral.

Maros-szentimrei 310 hold 977 nsz. öl) évi 2000 frt kikiáltási árral.

Maros-szentkirályi (353 hold 57 nsz. öl) évi 2200 frt kikiáltási árral.

Miriszlói (167 hold 1517 nsz. öl) évi 1200 frt kikiáltási árral.

Nagyenyed—tinodi (256 hold 1313 nsz. öl) évi 320 frt kikiáltási árral.

Vingárdi (850 hold területű jóságai) 4200 frt kikiáltási árral **12 évi bérleti időközre 1896. márczius hó 1-től 1908. február hó 29-ig** terjedő időre jelen év nyarán haszonbérbe fognak adni, mire nézve **zárt írásbeli ajánlatok f. évi július hó 15-ig** a főiskola jog- és jóságigazgatóságához nyújtandók be.

Az árverési feltételek ugyanott bármikor megtekinthetők.

A zárt írásbeli ajánlatok mellett ugyanott **szóbeli árverések** is fognak tartatni, és pedig: A diód—tővisi jóságra nézve f. évi **július 17-én.**

A henningfalvi jóságra nézve f. évi **július 24-én.**

A marosdécsei jóságra nézve f. évi **július 31-én.**

A maros-szentimrei jóságra nézve f. évi **augusztus 7-én.**

A maros-szentkirályi jóságra nézve f. évi **augusztus 14-én.**

A miriszlói jóságra nézve f. évi **augusztus 21-én.**

A nagyenyed—tinodi jóságra nézve f. évi **augusztus 28-án.**

A vingárdi jóságra nézve f. évi **szeptember 4-én.**

A zárt írásbeli ajánlatokkal kapcsolatosan **több jóságra is** tétethetik ajánlat, s így a zártajánlatok a szóbeli árverések befejeztével csak f. évi szeptember 4-én d. u. 3 órakor fognak felbontatni.

Bánatpénzül a kikiáltási ár 20%-a a zártajánlatokhoz oszthatandó s a szóbeli árverés előtt leteendő.

Nagy-Enyeden, 1894. május 24-én. 1—3

A Bethlen főiskola jog- és jóságigazgatósága.

LE GRIFFON
Valódi Francia papír

ÜGYELJENEK A JEGYRE. OVAKODJANAK MINDEN UJANZÁSTOL.

a legjobb
A LEGKERESETTEBB
az egészségnek leghasznosabb
SZIVARKA PAPIR

Mária-czelli Gyomorcsépek

Hasznosítanak gyomor bajokat, nehézségekkel és álmatlansággal, emésztéssel, étvágytalansággal, gyomorégetéssel, hasi fájdalommal, székletzavarokkal, reggeli, estei, és utolsó ürítéssel, széklet, undor és hányás, gyomorégetés, széklet.

Hasznosítanak gyomor bajokat, nehézségekkel és álmatlansággal, emésztéssel, étvágytalansággal, gyomorégetéssel, hasi fájdalommal, székletzavarokkal, reggeli, estei, és utolsó ürítéssel, széklet, undor és hányás, gyomorégetés, széklet.

Kovács József gyógyszerésznél
Nagy-Enyednél.
Schieszl Károly gyógyszerésznél
Balászfalván.
Wolf G. és fia gyógyszerészeknél
13-43 Tordán.

Ajanlom az
**Első Magyar
Grazdasági Gépgyár**
által igen szilárdan készített

Permetezőket,
darabonként 14 frt 50 kr. — Neihville
Ausztriát 18 frtért. Első rendű legjobb
Ruszgáliczot (kék kö) 30 kr kilonként. —
100 kiló vételnél 29 1/2 frt. Teljes tisztelettel

BISZTRITSÁNY LAJOS

ASSICURAZIONI GENERALI 1893. ÉVI MÉRLEGE.

Nyeresség- és veszteség-számla az A mérleghez (1893).

BEVÉTEL.				KIADÁS.					
A tétel neve	Uzlet		Vagyon	Összes	A tétel neve	Uzlet		Vagyon	Összes
	frt	kr				frt	kr		
1. Díjtartalek a múlt évről:	2844225	21	—	2844246	1. Viszontbiztosítási díjak:	3232203	79	—	3232282
a) tüzbiztosítás	213447	26	—	213473	a) tüzbiztosítás	906773	42	—	906815
b) szállítmánybiztosítás	20566	82	—	20648	b) szállítmánybiztosítás	42933	27	—	42960
c) jégbiztosítás	—	—	—	—	c) jégbiztosítás	32957	16	—	32973
2. Tartalek oly károokra, melyek 1892. decz. 31-én még függőben voltak:	474762	37	—	475139	d) balesetbiztosítás	188901	95	—	188996
a) tüzbiztosítás	395312	19	—	395331	2. Károk:	2871618	14	—	2871632
b) szállítmánybiztosítás	47536	42	—	47578	a) tüzbiztosítás	44074	87	—	44161
c) jégbiztosítás	3967	96	—	3967	b) szállítmánybiztosítás	93619	63	—	93682
3. Díjak a tartalek levonásával:	7857612	79	—	7857691	c) jégbiztosítás	55742	14	—	55756
a) tüzbiztosítás	2209395	65	—	2209460	d) balesetbiztosítás	12265	58	—	12323
b) szállítmánybiztosítás	47536	42	—	47578	3. Díjtartalek 1893. december 31-én még folyó biztosításokra:	2508201	67	—	2508268
c) jégbiztosítás	329347	16	—	329363	a) tüzbiztosítás	229947	79	—	229966
d) balesetbiztosítás	—	—	—	—	b) szállítmánybiztosítás	10198	—	—	10198
4. Visszatérített baleset károk	188	01	95	18801	c) jégbiztosítás	—	—	—	—
5. Visszatérített baleset jutalékok	—	—	—	—	4. Jutalékok:	85232	39	—	85271
6. Kötvényilletékek:	319963	60	—	319963	a) tüzbiztosítás	97251	21	—	97272
a) tüzbiztosítás	10898	61	—	10898	b) szállítmánybiztosítás	1534	90	—	1534
b) szállítmánybiztosítás	13103	74	—	13103	c) jégbiztosítás	90801	43	—	90801
c) jégbiztosítás	—	—	—	—	d) balesetbiztosítás (jutalék és kötség)	1042139	95	—	1042139
7. Tőke elhelyezések jövedelme:	4000	—	—	4000	5. Általános kezelési költségek:	609568	29	—	609597
a) Jelzálogkövetelések kamatai	1107	22	—	1107	a) tüzbiztosítás	132167	02	—	132169
b) Ertekekre adott előlegek kamatai	279187	25	—	279187	b) szállítmánybiztosítás	361	61	—	361
c) Állam- és más értékpapírok kamatai és osztalékai	16572	25	—	16572	c) jégbiztosítás	—	—	—	—
d) Kamatok változási számlából, folyó számlától és sgió	—	—	—	—	6. Adók és illetékek:	21596	63	—	21596
8. Nyeresség különféle értékesítések folytán	—	—	—	—	a) tüzbiztosítás	10990	22	—	10990
A tüzbiztosítási ágba befoglalva: a tüzkör- üveg biztosításban elért eredmények.	—	—	—	—	b) szállítmánybiztosítás	1818	24	—	1818
Összesen	1408672	29	—	1408672	c) jégbiztosítás	—	—	—	—
	—	—	—	—	7. Az ellátási pénztár kamatai.	—	—	—	—
	—	—	—	—	Nyeresség	—	—	—	—
	—	—	—	—	Összesen	1408672	29	—	1408672

Nyeresség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási osztály (1893).

BEVÉTEL.				KIADÁS.					
A tétel neve	Uzlet		Vagyon	Összes	A tétel neve	Uzlet		Vagyon	Összes
	frt	kr				frt	kr		
1. Díjtartalek a múlt évről:	36	8082	80	36808	1. Viszontbiztosítási díjak	—	—	—	—
a) tüzbiztosítás	11691	5	80	11796	a) tüzbiztosítás	—	—	—	—
b) szállítmánybiztosítás	—	—	—	—	b) szállítmánybiztosítás	—	—	—	—
c) jégbiztosítás	—	—	—	—	c) jégbiztosítás	—	—	—	—
2. Tartalek 1892. december 31-én függőben lévő károokra:	5916484	36	—	5916520	d) balesetbiztosítás	—	—	—	—
a) halálesetre szóló biztosításokra	603669	81	—	603750	2. Fizesztések biztosításokért:	—	—	—	—
b) elesésre szóló biztosításokra	116208	81	—	116289	a) halálesetre szóló biztosításokért	—	—	—	—
c) járadékokra szóló biztosításokra	79213	27	—	79240	b) elesésre szóló biztosításokért	—	—	—	—
3. Díjbevetel	116208	81	—	116289	c) járadékokért	—	—	—	—
a) tüzbiztosítás	—	—	—	—	Levonva viszontbiztosítások fejében	—	—	—	—
b) elesésre szóló biztosításokra	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) járadékokra szóló biztosításokra	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Kötvénydíjak	80698	66	—	80764	3. Kötvény-visszavásárlások	—	—	—	—
a) Jelzálogkövetelések kamatai	1429	43	—	1472	4. Díj- és költségek:	—	—	—	—
b) Ertekekre adott előlegek kamatai	126814	86	—	126899	a) Halálesetre szóló biztosítások	—	—	—	—
c) Állam- és más értékpapírok kamatai	14088	13	—	14101	a) Halálesetre szóló biztosítások	—	—	—	—
d) Folyó számlák kamatai	182308	74	—	182382	b) Haláleset 1894. évi számlára.	—	—	—	—
e) Az ingatlanok tiszta jövedelme	198782	56	—	198938	c) Járadékbiztosítások	—	—	—	—
f) Életbiztosítási kötvényekre adott előlegek kamatai	—	—	—	—	Összesen	—	—	—	—
összesen	1745443	57	—	1745500	Összesen	1408672	29	—	1408672
5. Díjtartalek átadott viszontbiztosításokra	1488624	99	—	1488723	Levonva a kiegészítési részleteket	—	—	—	—
6. Elhelyezett tőkek jövedelme:	256818	38	—	256856	Netto-tartalék	—	—	—	—
a) Jelzálogkövetelések kamatai	80698	66	—	80764	5. Orvosi tiszteletdíjak	—	—	—	—
b) Ertekekre adott előlegek kamatai	126814	86	—	126899	6. Jutalékok	—	—	—	—
c) Állam- és más értékpapírok kamatai	14088	13	—	14101	a) tüzbiztosítás	—	—	—	—
d) Folyó számlák kamatai	182308	74	—	182382	b) szállítmánybiztosítás	—	—	—	—
e) Az ingatlanok tiszta jövedelme	198782	56	—	198938	c) jégbiztosítás	—	—	—	—
f) Életbiztosítási kötvényekre adott előlegek kamatai	—	—	—	—	7. Kamatok a nyerevényekkel biztosítottak javára	—	—	—	—
összesen	1745443	57	—	1745500	8. Adók és helyer	—	—	—	—
miből is levonva a tartalek rendez jutalékát	1488624	99	—	1488723	9. Kamatok a nyerevényekkel biztosítottak javára	—	—	—	—
marad	256818	38	—	256856	10. Leírás ketes követelésekre	—	—	—	—
7. Nyeresség különféle értékesítések folytán	—	—	—	—	Nyeresség	—	—	—	—
Összesen	4519729	52	—	4519781	Összesen	4519729	52	—	4519781

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1893. december 31-én.

VAGYON.				TEHER.									
Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen	Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen
		frt	kr	frt	kr				frt	kr	frt	kr	
1	A részvényesek adóselevei a tőke be nem fizett részéről	1837500	—	1837500	—	3675000	1	Alaptőke	2625000	—	2625000	—	2625000
2	Ingatlan bírtok:	—	—	—	—	—	2	Tőkesített nyereségtartalék	1312500	—	1312500	—	1312500
a) városi telkek	—	—	—	—	—	—	3	Tartalék az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére	772318	76	418225	57	1190543
b) földbírtokok (gazdasági leltárral)	—	—	—	—	—	—	4	Ingatlan tartalék	—	—	1289480	92	1289480
c) 1893. december 31. meg el nem adott gazdasági termények a társaság életbiztosítási kötvényeire	—	—	—	—	—	—	5	Tartalékalap ketes követelések fedezésére	40000	—	40000	—	40000
d) Kölcsönök a társaság életbiztosítási kötvényeire	—	—	—	—	—	—	6	a) Díjtartalek meg érvényben lévő biztosításokra	2739394	46	—	—	2739394
e) Aktív életjáradékok és jelzálog által biztosított, a felek halálakor felveendő tőkek vételára	—	—	—	—	—	—	b) Díjtartalek meg érvényben lévő biztosításokra	—	—	—	—	—	
f) Kamatozó jelzálog által biztosított tőke-kölcsönök ingatlanokra	—	—	—	—	—	—	7	Tartalék bejelentett, de december 31-én meg ki nem fizetett károokra:	997953	65	—	—	997953
g) Jelzálog-össztályba tartozók kivételével	—	—	—	—	—	—	a) A mérlegben	—	—	—	—	—	
h) hátralekos = 1765. —	—	—	—	—	—	—	b) B mérlegben	—	—	—	—	—	
3. Kölcsönök letéteményezett állam- és más értékpapírokra	22683	94	—	19486	98	36170	8. Oktalékalap az életbiztosításban nyerevényteljesítésre	—	—	—	—	—	
4. Állam- és más értékpapírok	5067086	86	—	2938259	66	3445004	9. Egyenleg a viszontbiztosítottak javára	—	—	—	—	—	
5. Előlegek a jelzálog-össztályban (alapsz. l. cz. c) pont)	528064	60	—	528064	60	—	10. Egyenleg az intézet főkönyveinek számláján	—	—	—	—	—	
6. Készpénz-készlet a fiókok pénztárában	85928	86	—	85928	86	—	11. Hitelek különféle címeken	—	—	—	—	—	
7. Váltak a társaságban	2167358	05	—	657593	51	2824951	12. Letétek készpénz és biztosíték gyanánt	—	—	—	—	—	
8. Penek folyó számlán különböző bankoknál és hitelintézeteknél	334888	97	—	3025	70	337214	a) Hitelek készpénz és biztosíték gyanánt	—	—	—	—	—	
9. Készpénz-készlet a triesti és velencei igazgatóságok pénztárában	55907	69	—	23741	—	79648	b) Letétek készpénz és biztosíték gyanánt	—	—	—	—	—	
10. Készpénz-készlet a fiókok pénztárában	411228	70	—	18756	54	429985	13. A B mérleg folyó számlájának egyenlege	—	—	—	—	—	
11. Maradvány a viszontbiztosítottak számlájából	849257	28	—	524791	69	524791	14. Gidoni alapítvány	—	—	—	—	—	
12. Maradvány az intézet főkönyveinek számlájából	—	—	—	—	—	—	15. Girard alapítvány	—	—	—	—	—	
13. Maradvány az A mérleg folyó számlájából	396916	07	—	379515	31	776431	16. Goldschmidt alapítvány	—	—	—	—	—	
14. Adóssok különböző címek alatt	1000	—	—	64	01	7430	17. Felosztható nyereség	—	—	—	—	—	
a) Adóssok jelzálog kölcsönökre hitralkotás kamatokkal	1038455	29	—	588805	99	1627261	Összesen	12792647	45	47529262	65	60321909	
b) Adóssok jelzálog kölcsönökre hitralkotás kamatokkal	3000	—	—	1590655	25	1590655	A jövő években lejárandó tüzbiztosítási díjak	—	—	—	—	—	
c) Letétek készpénz és biztosíték gyanánt	—	—	—	—	—	—	Összesen	12792647	45	47529262	65	60321909	
d) Letétek Goldschmidt alapítvány	—	—	—	—	—	—							
15. Díjtartalek átadott élet- viszontbiztosításokra	—	—	—	—	—	—							
16. Biztosítók és vasszekrények a társaság összes hivatalában, cégtáblák, papír- és nyomtatvány az összes raktárakban	—	—	—	—	—	—							
17. Előlegek jutalékok és szervezési költségek	—	—	—	—	—	—							
18. Az 1893. december 31-én a jövő évekbe érvényben maradó díj-kötelezvények értéke	—	—	—	—	—	—							

A. cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben: Besso M., Dr. Camillo Bozza, Báro Bruck Otto, Dr. Calabi R., Báro Morpurgo József, Segré V. A vezérkár: Besso József.

Magyarországi vezérügynökség, Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában.

Bövebb zárszámadási jelentések az alanti ügynökségnél kaphatók